

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady zmieniającej decyzję 90/424/EWG w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii

COM(2006) 273 wersja ostateczna — 2006/0098 (CNS)

(2006/C 324/09)

Dnia 22 czerwca 2006 r. Rada, działając na podstawie art. 37 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Ochrony Środowiska, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 8 września 2006 r. Sprawozdawcą był Leif E. NIELSEN.

Mając na względzie odnowienie składu Komitetu, Zgromadzenie Plenarne postanowiło przeprowadzić głosowanie nad niniejszą opinią na sesji plenarnej w październiku i zgodnie z art. 20 regulaminu wewnętrznego wyznaczyło Leifa Erlana NIELSENA na sprawozdawcę generalnego.

Na 430. sesji plenarnej w dniu 26 października 2006 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął jednogłośnie następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Mechanizm współfinansowania Unii Europejskiej dotyczący środków zapobiegawczych i kontrolnych w dziedzinie weterynarii rozwijał się stopniowo w czasie, podlegając aktualizacji na podstawie doświadczeń nabytych w tej dziedzinie. Obecnie mechanizm ten powinien zostać poddany bardziej dogłębnyemu przemyśleniu w świetle perspektyw przyszłego rozwoju, głównie wzrostu wymiany handlowej. EKES będzie śledził działania podjęte w tym kierunku i pragnie odegrać konstruktywną rolę w pracy nad formalnymi i merytorycznymi elementami tego procesu.

1.2 Komitet popiera wniosek Komisji, który na razie przewiduje tylko niewielkie zmiany i adaptacje. Wynikają one z propozycji zawartych we wstępnej analizie całej polityki w tej dziedzinie, a uproszczone procedury administracyjne i programowanie wieloletnie z pewnością stanowią pożądane cele. EKES popiera również propozycje udzielania pomocy finansowej na rzecz komputeryzacji procedur handlowych i przywozowych oraz stworzenia zintegrowanego skomputeryzowanego systemu weterynaryjnego. Propozycja dotycząca nowego wykazu chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych oraz uproszczona procedura zmiany wykazu również wydają się celowe.

2. Kontekst

2.1 Komisja przystąpiła do całościowej oceny polityki UE w dziedzinie zdrowia zwierząt. Obejmuje ona ocenę efektywności kosztowej obecnych instrumentów finansowych na rzecz monitoringu, kontroli oraz zwalczania chorób zwierzęcych i odzwierzęcych. Zastanawiano się również nad najbardziej skutecznymi sposobami skłonienia producentów do podjęcia wymaganych

działań zapobiegawczych. W związku z wynikami tej oceny mogą pojawić się propozycje nowych rozwiązań dotyczących sposobu udzielania wsparcia finansowego państwom członkowskim przez Wspólnotę⁽¹⁾. Na razie Komisja zdecydowała się zaproponować tylko kilka niewielkich modyfikacji, które nie pociągają za sobą zmiany w polityce zwalczania, kontroli i monitorowania chorób zwierzęcych i odzwierzęcych. Propozycja ma jedynie na celu wprowadzenie bezpośrednio stosowanych, wyraźnie niezbędnych zmian, których celowość została wykazana w przeprowadzanej obecnie ocenie.

2.2 Wniosek Komisji upraszcza procedurę zatwierdzania i finansowania krajowych programów zwalczania, monitorowania i kontroli chorób zwierzęcych i odzwierzęcych. Zgodnie z wnioskiem programy mogą być zatwierdzane i finansowane maksymalnie na okres sześciu lat. Do tej pory, mimo że państwa członkowskie miały prawo do zgłaszania wieloletnich programów, Komisja nie mogła zatwierdzić finansowania takiego programu na dłużej niż jeden rok. Pojawia się również propozycja poszerzenia zakresu przepisów finansowych w celu usprawnienia polityki informacyjnej na temat zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zastosowania zintegrowanych skomputeryzowanych systemów weterynaryjnych⁽²⁾.

2.3 W świetle obecnych przepisów można udzielić pomocy finansowej na pokrycie wydatków poniesionych przez państwa członkowskie na finansowanie krajowych programów zwalczania, kontroli i monitorowania 23 endemicznych chorób

(1) Za podstawę ewaluacji posłużył szeroko zakrojony raport opracowany przez zewnętrznego eksperta: „Ocena polityki wspólnotowej w dziedzinie zdrowia zwierząt 1995-2004 i alternatywy na przyszłość, 25 lipca 2006” (*Evaluation of the Community Animal Health Policy (CAHP) 1995-2004 and alternatives for the future*), http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/final_report_en.htm.

(2) Art. 37a decyzji 90/424/EWG przewiduje pomoc finansową Wspólnoty na rzecz komputeryzacji weterynaryjnych procedur przywozowych. Tzw. projekt *Shift* i odpowiadający mu skomputeryzowany instrument łączący organy weterynaryjne (*Animo*) zostały zastąpione przez zintegrowany system *Traces* obowiązkowy dla państw członkowskich od 1 stycznia 2005 r.

zwierzęcych i 8 chorób odzwierzęcych lub epizootycznych ⁽³⁾. Wykaz może zostać uzupełniony lub zmieniony decyzją Rady podjętą kwalifikowaną większością głosów na wniosek Komisji. W celu bardziej precyzyjnego wskazania priorytetów Komisja proponuje krótszy wykaz chorób kwalifikujących się do współfinansowania. Komisja wyjaśnia, że wykaz został sporządzony głównie w odniesieniu do skutków chorób dla zdrowia publicznego oraz międzynarodowej i wewnątrzspółnotowej wymiany handlowej. Proponuje się również połączenie wykazów chorób zwierzęcych i odzwierzęcych oraz poddanie ich tej samej procedurze przyznawania pomocy finansowej ⁽⁴⁾. Jak twierdzi Komisja, celem zmian jest lepsze wykorzystanie zasobów i zapewnienie, że priorytety krajów członkowskich będą powiązane z priorytetami UE oraz spójne z innymi programami krajowymi. Proponuje się również, aby wszelkie przyszłe zmiany w wykazie były przyjmowane w trybie procedury komitetu regulacyjnego. Komisja uważa, że ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do nieznanych do tej pory chorób stanowiących zagrożenie tak dla zdrowia zwierząt, jak i zdrowia publicznego.

3. Uwagi ogólne

3.1 Współfinansowanie przez Wspólnotę środków na rzecz zwalczania, kontroli i monitorowania zakaźnych chorób zwierzęcych, odzwierzęcych i epizootycznych zawsze budziło duże zainteresowanie ze względu na złożoną naturę i wpływ tych chorób oraz znaczne koszty związane ze wspomnianymi działaniami. Dla zapewnienia dobrej kontroli zakaźnych chorób zwierzęcych potrzebne są jasne procedury finansowe oraz odgórna pewność, że wydatki zostaną w pełni zrekompensowane w przypadkach, gdy zajdzie konieczność poddania zwierząt ubojowi lub zniszczenia produktów. W przeciwnym wypadku istnieje zagrożenie, że już w momencie wybuchu epidemii albo pojawienia się podejrzenia wybuchu epidemii poważnej zakaźnej choroby zwierzęcej podjęte działania będą mało skuteczne, co jeszcze bardziej pogorszy następstwa choroby. Jest to szczególnie ważne dla krajowej polityki w tej dziedzinie. Poza tym każdorazowo wybuch poważnej epidemii zakaźnej choroby zwierzęcej przyciąga dużą uwagę opinii publicznej, wywołując gwałtowne reakcje ze strony konsumentów, nawet jeśli nie ma żadnego bezpośredniego czy nieodwracalnego wpływu na kwestie bezpieczeństwa żywności.

3.2 Większy dostęp do rynku i intensywniejsza wymiana handlowa, dłuższy czas transportu i koncentracja inwentarza żywego na różne sposoby zwiększają zagrożenie rozprzestrzeniania się chorób oraz ekonomiczne skutki działań zapobiegawczych i kontrolnych. Również z tego powodu potrzebna jest całościowa ocena wspólnotowej polityki w dziedzinie zdrowia zwierząt oraz bardziej szczegółowa ocena efektywności koszt-

⁽³⁾ Wkład finansowy Wspólnoty na rzecz krajowych środków kontrolnych i programów pokrywa zazwyczaj 50 % wydatków lub 60 % w wypadku pryszczycy.

⁽⁴⁾ Obecny wykaz obejmuje następujące choroby wpływające na produkcję żywności: IBR/IPV, enzoootyczną białaczkę bydła, chorobę Aujeszkiego, salmonellę pullorum, salmonellę gallinarum, chorobę maedi-visna, CAEV, paratuberkulozę, mucoplasmę gallisepticum i niektóre choroby przenoszone przez owady we francuskich departamentach zamorskich.

towej obecnych instrumentów finansowych przeznaczonych na działania z zakresu nadzoru, kontroli i zwalczania chorób zwierzęcych oraz na działania zapobiegawcze w stadach. EKES pragnie odegrać aktywną rolę w kształtowaniu potrzebnych modeli współfinansowania programów krajowych, głównie w celu opracowania bardziej spójnych i efektywnych ram polityki z dziedziny bezpieczeństwa żywności oraz zapewnienia jej większej przejrzystości.

3.3 W związku z tym EKES ubolewa nad brakiem przejrzystości i złożonością obecnych reguł, dlatego też, w ramach przyszłej rewizji, będzie wzywał do stworzenia bardziej zrozumiałego i spójnego systemu oraz do ulepszenia klasyfikacji reguł współfinansowania. Trzeba wskazać na właściwe przepisy w dziedzinie zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności oraz ułatwić ich stosowanie na całym terytorium UE. Wpłynęłoby to pozytywnie również na działania Komisji i państw członkowskich na arenie międzynarodowej, ponieważ prawodawstwo UE stałoby się bardziej zrozumiałe i przejrzyste dla partnerów handlowych i sąsiadów UE. Zbieranie i rozpowszechnianie informacji również przyczyniłoby się do skuteczniejszego wdrażania ustalonych reguł.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 EKES uważa, że wniosek umożliwiający zatwierdzenie i finansowanie wieloletnich programów krajowych z pewnością przyczyni się do uproszczenia procedur administracyjnych i pomoże bardziej skutecznie realizować cele programów. Spowoduje również usprawnienie i większą przejrzystość procedur administracyjnych, zapewniając lepsze wykorzystanie funduszy Wspólnoty.

4.2 Zbieranie i rozpowszechnianie bieżących informacji na temat zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności jest potrzebne, gdyż pomaga w lepszym opracowaniu i wdrażaniu prawodawstwa w tej dziedzinie. W przyszłości szczególną wagę będzie miało tworzenie przejrzystych przepisów wspólnotowych i przedstawianie ich władzom, producentom oraz zainteresowanym konsumentom.

4.3 Dlatego EKES popiera wniosek zakładający finansowy wkład UE na rzecz stworzenia polityki informacyjnej w dziedzinie zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego oraz instalację i rozbudowę narzędzi informatycznych, takich jak na przykład bazy danych gromadzące i przechowujące informacje na temat prawodawstwa Wspólnoty.

4.4 Podobnie należy wziąć pod uwagę postęp techniczny w zakresie komputeryzacji procedur weterynaryjnych i zapewnić

niezbędne środki finansowe na rzecz prowadzenia, zarządzania i utrzymania zintegrowanego skomputeryzowanego systemu weterynaryjnego.

4.5 Wykaz chorób zwierzęcych i odzwierzęcych dających prawo do współfinansowania powinien bezwzględnie odzwierciedlać priorytety wyznaczone na podstawie potencjalnych skutków tych chorób zarówno dla zdrowia publicznego, jak i dla międzynarodowej i wewnątrzspółnotowej wymiany handlowej produktów pochodzenia zwierzęcego. EKES zgadza się, że — jak stanowi wniosek — nacisk powinien być położony raczej na choroby odzwierzęce i zdrowie publiczne niż na choroby zwierzęce związane z produkcją, i popiera propozycję połą-

czenia wykazu chorób zwierzęcych i odzwierzęcych oraz objęcia ich tą samą procedurą przyznawania finansowego wkładu ze strony Wspólnoty.

4.6 Oczywiście wymogi techniczne i informacyjne dotyczące programów zwalczania, kontroli i monitorowania ubiegających się o finansowanie Wspólnoty należy regularnie, we właściwym czasie aktualizować i korygować, tak aby uwzględniały postęp techniczny i naukowy oraz doświadczenie nabyte we wdrażaniu programów. Dlatego należy, zgodnie z wnioskiem, umożliwić Komisji wyznaczenie kryteriów technicznych oraz — w razie konieczności — ich aktualizację poprzez procedurę komitetu regulacyjnego.

Bruksela, 26 października 2006 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS
